

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY
(anonymizovaný opis)

Okresní soud v Bruntále rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Mrkalovou ve věci
žalobkyně: [osobní údaje žalobkyně] zastoupená advokátem [údaje o zástupci]
proti
žalovanému: [osobní údaje žalovaného]

o určení vlastnického práva

takto:

- I. Určuje se, že vlastníkem pozemku p. č. st. [anonymizováno], zastavěná plocha a nádvoří, o výměře [výměra], jehož součástí je stavba [adresa], rodinný dům, vše na listu vlastnictví [anonymizováno], pro [katastrální území], [územní celek], zapsaných v katastru nemovitostí vedeném Katastrálním úřadem pro Moravskoslezský kraj, Katastrální pracoviště Bruntál, je žalobkyně.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na nákladech řízení částku 28 585 Kč k rukám advokáta JUDr. [jméno] [příjmení], [příjmení], LL.M., sídlem [adresa], a to ve splátkách po 1 000 Kč měsíčně, přičemž první splátka je splatná do 3 dnů od právní moci rozsudku a potom vždy každého prvního dne v měsíci předem, k rukám zástupce žalobkyně, až do úplného zaplacení, pod ztrátou výhody splátek.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou u Okresního soudu v Bruntále dne [datum] domáhala určení vlastnického práva k pozemku parc. č. st. [anonymizováno], zastavěná plocha a nádvoří, o výměře [anonymizováno] m², jehož součástí je stavba [adresa], rodinný dům, zapsaných na [list vlastnictví] pro katastrální území a [územní celek] (dále též předmětné nemovitosti). Žalobu odůvodnila tím, že dne [datum] darovala předmětné nemovitosti na základě písemné darovací smlouvy žalovanému, přičemž současně bylo zřízeno věcné břemeno doživotního bezplatného užívání předmětných

Shodu s prvopisem potvrzuje Markéta Janíková.

neprojevili žádnou snahu, aby tyto částky matce vrátil a dostal svému slibu, že se o nemovitosti postará. Předmětné chování žalovaného bylo důvodem odvolání daru, které žalobkyně učinila přípisem z [datum], přičemž žalovanému bylo odvolání daru doručeno. Žalovaný v rámci svého vyjádření v řízení u soudu souhlasil s tím, aby se nemovitosti vrátily matce, neboť o ně nemá zájem a není v jeho finančních možnostech, aby se o ně řádně staral.

4. Soud konstatuje, že s přihlédnutím k závěrům rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 33 Cdo 2339/2019 ze dne 31. 3. 2020, byl uplatněný nárok po právní stránce posuzován dle § 630 zákona č. 40/1964 Sb. Nejvyšší soud ČR v rozhodnutí uvedl, že v přechodném ustanovení zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném od 1. 1. 2014, je zakotvena zásada, že zákon působí do budoucnosti a nikoliv zpětně do minulosti. Z tohoto důvodu se režimem občanského zákoníku účinného od 1. 1. 2014 řídí práva a povinnosti vzniklé po nabytí jeho účinnosti. V případě darovací smlouvy je právo dárce žádat obdarovaného o navrácení daru a tomu odpovídající povinnost obdarovaného dar vrátit úzce spjatá se samotnou darovací smlouvou. Byla-li darovací smlouva uzavřena před [datum], museli dárce i obdarovaný vycházet z toho, že dárce se bude moci kdykoliv v budoucnu domáhat vrácení daru jen za splnění určitých, v době uzavření smlouvy oběma známých, podmínek uvedených v § 630 občanského zákoníku účinného do 31. 12. 2013, tedy zákona č. 40/1964 Sb.

5. Podle § 630 zákona č. 40/1964 Sb., občanského zákoníku, ve znění účinném do 31. 12. 2013, (dále jen obč. zák.), dárce se může domáhat vrácení daru, jestliže se obdarovaný chová k němu nebo členům jeho rodiny tak, že tím hrubě porušuje dobré mravy.

6. Předně se soud musel zabývat otázkou, zda v daném případě je na straně žalobkyně dán naléhavý právní zájem na požadovaném určení. Soud konstatuje, že pokud dárce využije práva na vrácení daru podle § 630 obč. zák., zaniká darovací vztah okamžikem, kdy jeho projev vůle došel obdarovanému. Tímto okamžikem se obnovují původní právní vztahy. Jelikož se v daném případě jedná o nemovitost a v zřízení bylo prokázáno, že žalovaný předmětnou nemovitost nejméně od roku 2010 neužívá, svědčí v takovém případě dárce naléhavý právní zájem na domáhání se žaloby na určení, že je vlastníkem darované nemovitosti. Pouze takovým úkonem se lze domoci změny vlastnického práva v katastru nemovitostí (rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR 20 Co 72/95). Vzhledem k výše uvedenému dospěl soud k závěru, že na straně žalobkyně je dán naléhavý právní zájem na požadovaném určení jejího vlastnického práva k nemovitostem.

7. Dále se soud zabýval otázkou, zda byly splněny podmínky vrácení daru tak, jak to předpokládá ustanovení § 630 obč. zák.

8. Okamžikem jednání obdarovaného, který svým chováním vůči dárce nebo členům jeho rodiny hrubě porušil dobré mravy, vzniká dárce právo domáhat se vrácení daru, tj. požadovat po obdarovaném vrácení toho, co bylo předmětem darování. Využije-li dárce tohoto práva, zaniká darovací vztah okamžikem, kdy jeho projev vůle došel obdarovanému. Předpokladem úspěšného uplatnění práva dárce není jakékoliv nevhodné chování obdarovaného nebo pouhý nevděk, ale takové chování, které s ohledem na všechny okolnosti konkrétního případu lze kvalifikovat jako hrubé porušení dobrých mravů. Jde buď o porušení značné intenzity, nebo porušování soustavné, a to ať už fyzickým násilím, hrubými urážkami, neposkytnutím potřebné pomoci apod. Obdarovaný je povinen vydat vše, co bylo předmětem daru, a s tím i užítky získané od okamžiku, kdy přestal být v dobré víře, tj. kdy svým hrubým chováním porušil dobré mravy.

9. V projednávané věci soud z provedeného dokazování dospěl k závěru, že žalovaný v souvislosti s darováním nemovitostí ze strany žalobkyně, jeho matky, přislíbil dárce péči nejen o dům, ale i o ni samotnou s tím, že žalobkyně bude moci doživotně bezplatně nemovitostí v [obec] užívat. Žalovaný tento svůj příslib zhruba po třech měsících porušil, z nemovitosti se odstěhoval, neprojevoval dlouhodobě a soustavně zájem nejen o svou matku – žalobkyni, ale i o nemovitosti, což mělo za následek zhoršení jejich stavebnětechnického stavu. Žalovaný rovněž dlouhodobě a soustavně neprojevoval zájem o zdravotní stav své matky, neposkytl jí ve stáří a nemoci potřebnou

pěči a pomoc, nedotazoval se na aktuální situaci své matky a ponechal veškeré své finanční závazky spojené nejen s nemovitostí na žalobkyni. Po určitou dobu žalovaný rovněž řádně nepracoval a i v současné době nemá zajištěno řádné bydlení a prostředky si zajišťuje brigádami. Tyto skutečnosti soud považuje za hrubé porušení mravních a etických společenských norem, které mohou být důvodem pro požadavek žalobkyně na vrácení daru. Vzhledem k výše uvedenému soud žalobě v celém rozsahu vyhověl a určil žalobkyni vlastníci nemovitostí zapsaných na listu vlastnickém [anonymizováno] pro obec a [katastrální území]. V této souvislosti rovněž soud přihlédl ke stanovisku žalovaného, který souhlasil s vrácením nemovitostí jeho matce.

10. O nákladech řízení rozhodl soud podle § 142 odst. 1 o.s.ř. přičemž přihlédl k tomu, že žalobkyně byla ve věci zcela úspěšná. Náklady řízení byly tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 5 000 Kč, odměnou za právní zastoupení stanovenou dle § 9 odst. 4 písm. b) vyhl. č. 177/1996 Sb., ve výši 3 100 Kč za jeden úkon právní služby. Zástupce žalobce učinil 5 úkonů právní služby (kvalifikovaná předžalobní výzva, převzetí věci, sepsal žaloby a účast u dvou jednání soudu dne [datum] a [datum]), odměna tedy činí celkem 15 500 Kč. Ke každému úkonu právní služby byl žalobci přiznán režijní paušál ve výši 300 Kč, a to v souladu s § 13 odst. 4 vyhl. č. 177/1996 Sb. Dále byly náklady řízení představovány cestovními výdaji zástupce žalobkyně k procesnímu soudu u jednání dne [datum] dle vyhl. č. 116/2022 Sb., přičemž cesta byla vykonána z [obec] do [obec] a zpět při celkové vzdálenosti 120 km. Paušální částka za cestovní výdaje představovala 564 Kč (120 km x 4,70 Kč), náklady na pohonné hmoty činily 261,70 Kč, přičemž byly vypočítány z průměrné spotřeby vozidla 4,9l benzínu 95 oktanů/100km, vzdálenosti 120 km a ceně za 1 litr benzínu 95 ve výši 44,50 Kč. Další cestovní výdaje vznikly za účast u jednání dne [datum] dle vyhl. č. 467/2022 Sb., přičemž cesta byla vykonána z [obec] do [obec] a zpět při celkové vzdálenosti 120 km. Paušální částka za cestovní výdaje představovala 624 Kč (120 km x 5,20 Kč), náklady na pohonné hmoty činily 242,30 Kč, přičemž byly vypočítány z průměrné spotřeby vozidla 4,9l benzínu 95 oktanů/100km, vzdálenosti 120 km a ceně za 1 litr benzínu 95 ve výši 41,20 Kč. Zástupci žalobkyně byla přiznána i náhrada za ztrátu času v souladu s § 14 vyhl. č. 177/1996 Sb., což představuje 100 Kč za každou započatou půlhodinu. Z [obec] do [obec] a zpět představuje náhrada za promeškaný čas 8 započatých půlhodin po 100 Kč, tedy celkem 800 Kč. Jelikož zástupce žalobkyně osvědčil před soudem, že je plátcem daně z přidané hodnoty, byla mu z odměny, režijních paušálů, cestovních výdajů a náhrady za promeškaný čas přiznána 21% DPH ve výši 4 093 Kč. Náklady řízení představují celkem 28 585 Kč.

11. O lhůtě k plnění rozhodl soud podle § 160 odstavec první o. s. ř., přičemž stanovil žalovanému povinnost zaplatit náklady řízení v pravidelných měsíčních splátkách po 1 000 Kč měsíčně, přičemž přihlédl k tomu, že žalovaný pracuje jen brigádně, dosahuje příjmu asi 12 000 Kč čistého měsíčně, nemá žádnou vyživovací povinnost, bydlí ve stanu, tedy nájemné nehradí.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat odvolání do 15 dnů ode dne jeho doručení, písemně, dvojmo ke Krajskému soudu v Ostravě prostřednictvím Okresního soudu v Bruntále.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Bruntál 12. ledna 2023

JUDr. Marcela Mrkalová v. r.
samosoudkyně